

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. De probatione Patronatus ex Usurpatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

3334 Dubitari posset an privatus sufficienter probaret jus patronatus sibi competere si ad hoc produceret literas Episcopi, quibus iste testaretur, institutionem Clerici in tali beneficio à se factam esse ad illius presentationem? Ratio dubitandi est, quod Concilium exigat *multiplicatas presentationes*; ergo non videtur sufficere attestatio *de una tantum*; e contra, si Ordinarius testetur beneficium jure patronatus alicui competere, tacite innuit titulum habere; quia non est credendum Ordinarium sic beneficium concessurum, nisi sibi de titulo, & jure probato constaret, cum talis provisio sibi, & successoribus damnosa sit; sic Flamin. *de resignat. l. 8. q. 11. n. 38.* & *Barbos. de offic. & potest. Episcopi q. 3. alleg. 72. a num. 47.* in hoc dicendum, si litera testarentur sic esse factum quadragenario tempore, sufficienter probatum fore jus patronatus ex prescriptione completa, pro qua sufficit titulus etiam coloratus, modo intra id tempus effectum habuerint presentationes, si plures factae sint; aut praesentatus per 40. annos beneficium administraverit ad unam tantum presentationem à Patrono factam super hoc nunquam inquietato.

Et quoniam non est credendum, sine sufficienti fundamento, Visitatores declaratos fore in favorem patronatus, (cum in hoc agatur de gravi praesudicio Ordinariorum) quod supra dictum est de institutione; valde rationabiliter etiam dicitur, si privatus (cui onus probandi titulum patronatus incumbit) produceret libros multiplicatae visitationis, ubi semper habitum est tale beneficium illius patronatus subiectum, aut mota illi lite supra Patronatu coram Ordinario, is in ipsius favorem sententiam tulit, procedentem ex testium depositione, saltem in casu sententiae ante annos 40. latae, nec inquietatae.

§. 3.

De probatione Patronatus ex Usurpatione.

3335 **V**T in ordine ad Patronatum obtentum recte probetur verus titulus (nimirum non directe probando titulum fundationis, constructionis, vel donationis, sed solum ex immemoriali tempore) juxta Tridentinum relatum *num. 3325.* requiritur

Tom. III.

plenior, & exactior probatio; unde non sufficit sola probatio temporis immemorialis, sed praeter alia, ad eam requisita authentica scripturis probanda etiam sunt presentationes etiam continuatae, non minori, quam quinquaginta annorum spatium, & quidem omnes effectum sortita, ita Concilium relatum n. id cit. quibus positus:

Not. 1. hunc modum, ex immemoriali 3336 tempore probandi verum titulum patronatus, in isto casu à Concilio statui, tanquam formam sic, ut ea non plene, & exacte servata, probatio nulla sit. Not. 2. hanc probationem non exigi nisi in iis personis, in quibus jus Patronatus ex usurpatione plerumque praesumitur; ista autem personae (prout censuit sacra Concilii Congregatio) sunt Duces, Marchiones, Comites, aliique Domini Civitatum, locorum, Castrorum, perpetuam jurisdictionem in vassallos habentes, ubi beneficium fundatum est, tametsi ipsi superiorem recognoscant; sic Aloysius Riecius in praxi, *resol. 132. n. 1. Barbos. p. 2. alleg. 72. num. 65.* quibus etiam accedunt omnes, quot quot veniunt nomine Magnatum; item Communitates, vel Universitates; cum in decreto Tridentini, & haec expressae sint, non tamen Capitulum Ecclesiae Cathedralis, ut testatur, decisum à Rota, Gonzalez *ad regul. Mensium. gloss. 18. n. 55.*

Circa istum probandi modum dubita- 3337 tur 1. an ad probandam *usurpationem immemorialem*, vel per tempus praescriptum continuatas presentationes semper cum effectu secuto, sint idonei testes subditum Magnatum, vel Communitatum? Negativam sequitur Gonzalez cit. & Garcia *p. 5. de benefic. c. 9. num. 102.* & alii; rationem dant, quia praesumuntur corrumperendi propter eorum potentiam. Haec tamen praesumptio videtur recte elidi ex praesumptione, quod si beneficiorum collator esset aequalis, vel majoris potentiae, quam sint illae personae, in quibus praesumitur usurpatione, non admisisset in suum praesudicium eorum presentationes, si in eis non agnovisset verum titulum; & ideo Rota apud Farinac. *tom. 2. decis. 578.* istam praesumptionem secuta, ab usurpatione excusavit Duces de Bejar, volens, cum dicitur de istis magnatibus, praesumi jura Ecclesiae usurpata, procedere, ubi non datur

Ecc ee

con-

concurfus potentia, & authoritatis in Rectore Ecclesiæ; scilicet, si Rectori Ecclesiæ sit aqualis, vel major auctoritas, quo stante non intrat dispositio Concilii *sess. 25. c. 9.*

3338 Dubitatur 2. an ad hanc probationem sufficiat, probasse præsentationes primas, & postremas intra spatium 50. annorum? videtur affirmandum ex eo, quia, ut notat Tiraquellus *de præsumpt. Gloss. 5. §. 1.* probatis extremis probata etiam præsumi media: sed cum Concilium exigat *veram* probationem præsentationum continuatarum, dicendum est negativè; nam ex illa Tiraqueli doctrina continuatio præsentationum probatur solum *præsumptivè*; non autem, *verè*; ita Riccius *cit. resol. 133. Barbosa cit. an. 54. & alii.*

3339 Dubitatur 3. an sufficiat, probatas esse præsentationes, *esse continuatas*? R. quod non; Sed requiri præterea, etiam probatum esse, illas *sortitas effectum*, hoc est, ex vicarum præsentatum esse institutum, & accepisse beneficii possessionem iuxta c. *Cumana, de elect. ratio sumitur ex ipso decreto Concilii, ibi: nec immemorialis temporis probatio aliter eis suffragatur, quam si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quam 50. annorum spatio* (quæ omnes effectum sortitæ sint) *authenticis scripturis probentur*; sic Garcia *p. 5. c. 5. n. 109. & c. 9. n. 105. Barbof. cit. alleg. 72. à num. 56. & alii.*

3340 Dubitatur 4. an opus sit authenticis scripturis probare, præsentationes *omnes* esse effectum sortitas? R. quod sic; nam Concilium petit probari per authenticas scripturas, non tantum factas præsentationes utrunque, sed cum expressis qualitatibus; expressæ autem sunt istæ; quod continuatæ, ac *omnes* effectum sortitæ; ergo & hæ probandæ sunt per authenticas scripturas, & ita tradit Castropalaus *tom. 2. tr. 13. D. 2. p. 3. n. 9.* cum Gonzalez. *cit. gloss. 18. n. 82. Barbof. cit. n. 60.* contra Garciam *p. 5. c. 9. n. 105.* cujus ulterior ratio est, quia si una etiam non esset effectum sortita, non fuissent *continuatæ*; præsentationes enim *continuari* non possunt, nisi ad vacationem unius præsentationis alius præsentetur, ac instituatur, & continuatio per authenticas scripturas probanda est ex præcedentibus: ergo.

Dubitatur 5. an probatio de factis præsentationibus, quæ fit solum per depositiones testium, saltem in aliquo casu admitti possit? R. probabiliter affirmari in casu, quo testes ad hanc depositionem admittendi essent homines literarum periti (ut sunt Doctores, Advocati, Tabelliones, Notarii publici) & deponerent de amissione scripturæ authenticæ, & contentis in illa, habentis debitam scripturæ authenticæ formam nec laborantis ullo vitio, quia tali casu non tam fieret probatio ex vi depositionum, sed per ipsam scripturam per depositiones in iudicio exhibitam; sic Garcia *cit. p. 5. de benefic. c. 9. n. 113. arg. c. cum olim. elig. 1. de privileg. c. sicut, de re judicat. L. Testium. C. de testibus.*

Præter hæc not. 1. cum probandæ sunt continuatæ præsentationes per spatium 50. annorum, annos esse numerandos ab illa prima præsentatione, quæ sortita est effectum, nam aliàs non probatur *continuatio*; deinde præsentationes sic continuatæ esse usque ad præsens tempus motæ litis, 2. si nunc moveretur lis, & præstandæ forent probationes ex tempore immemoriali, non venire tempus ante Concilium, sed decursum usque ad controversiam, ita Gonzalez *cit. gloss. 18. an. 89.* tertio non amplius esse opus illa rigorosa probatione, motâ rursus lite, postquam probatio semel facta est, & præsenratus exinde admissus est ab Ordinario, quia tunc Patronus suam intentionem in iudicio possessorio habet fundatam: 4. hanc plenam, & exactam probationem Patronatus non exigi, si jus patronatus probandum sit, non adversus Ecclesiam, qua quis eam contendit sibi esse subjectam, sed adversus alium Patronum, nam Concilium in eo decreto, quo illam probationem requirit, non agit de casu, & controversia, quo Ecclesiam relinquit subjectam, & solum controversit, de termino, cui subjecta sit ex pluribus litigantibus, sic Barbofa *cit. à num. 67. & alii.*

Not. 5. per Trid. *sess. 25. de Reform. c. 9.* omnes Patronatus alicui, ex privilegio competentes, omnino sublato esse, iis duntaxat exceptis, qui sunt super Cathedralibus Ecclesiis, ac qui sublimibus, supremis Principibus sunt concessi, licet in privilegio sit expressum, ut tale jus habeant ejus naturæ, qualitatis, & prærogativæ acii

acsi competeret ex vero titulo fundationis. &c. Nam per hanc clausulam non habet aliud, quam quod sit ex privilegio tale; & sic sepius declaratum esse à Sacra Congreg. refert Garcia p. 7. de beneficio c. 9. a n. 17. Hæc tamen intellige, si competat ex

privilegio mere gratioso; secus, oneroso; huic enim per clausulam generalem non derogatur ex dict. alibi, præsertim, cum talis causa, vel titulus onerosus æquiparetur dotationi, vel fundationi sic Castropal. cit. n. 13. & alii.

QVÆSTIO XXXIX.

IN TIT. XXXIX. DE CENSIBUS, EXACTIONIBVS, ET PROCVRATIONIBVS.

3344 **H**oc titulo jus Canonicum continuar agere de servitutibus, seu oneribus Ecclesiæ imponi solitis; postquam enim egit de jure patronatus (quod est quædam servitus; cum eo titulo Ecclesiæ certis hominibus subji- ciatur ad recipiendum Clericum ex præsentatione Patroni, quæ cæteroquin libera foret) agit nunc de Censibus, Exactionibus, & Procurationibus, quæ quandoque multum onerant Ecclesiæ, si immoderate illis imponantur; quibus, ut summi Pontifices debite prospicerent, multa illis oportuna remedia constituerunt, de quibus in seqq. Accedit & altera ratio hujus ordinis; nam ex hoc, quod Patronus, vel Advocatus Ecclesiæ, in ejus fundatione, vel dotatione, ab initio sibi autoritate Episcopi, reservare soleat certos redditus annuos, & census moderatos, agitur hic de censibus aliisque præstationibus, & tributis.

ARTICULUS I.

De Censibus.

3345 **C**ensus, generaliter acceptus, significat, quid quid annuatim penditur; strictè verò, ac specificè hic significat onus reale, impositum Ecclesiæ, vel locis piis solvendum, vel superioribus ut Episcopo in signum subjectionis, vel eorum Advocatis, ratione protectionis; solvitur quandoque in pecunia numerata, quandoque in re alia, secundum quod in principio constitutum est c. olim. 20. h. t. Ex hoc colliges, quod ex solutione census non resultat, ac determinatè concludatur subjectio;

Tom. III.

cum fieri possit alio titulo v.g. protectionis, exemptionis &c. arg. c. *Præcipimus* 8. de privil. ubi dicitur, per solutionem census, quæ sit Romanæ Ecclesiæ, non probari exemptionem à jurisdictione Episcoporum, nisi aliunde colligatur, fieri titulo subjectionis; quo sensu accipiendum est c. 2. h. t. ubi habetur, quod *prestare tributis* sit probatio subjectionis, quæ nimirum exhibent Ecclesiæ suo prælato, quamvis 40. annis contra hoc jus Episcopale præscribere possint. *Abb. inc. 20. & pen. h. t.*

Not. autem 1. censum, solito majorem, non debere imponi Ecclesiis; nec antiquum augeri, ut dicitur c. 3. & 7. h. t. Cum enim quidam Presbyter (hic Episcopum intelligi rectè probat Panormitanus) Monasterio Massæ novas consuetudines vellet imponere, Abbate super hoc Gregorio Pontifici conquerente; iste rescriptit, mandando: *quatenus, si ab initio hoc non fuerit, etiam labentibus temporibus aliquid noviter imponi, non permittas.* Constat hoc ipsum ex *Concil. Lateran. relato c. 7. h. t.* ibi: *prohibemus insuper, ne ab Abbatibus, Episcopis, vel aliis Prælatibus novi census imponantur Ecclesiis; nec veteres auquantur; nec partem reddituum suis usibus appropriare præsumant; sed libertatem, quam sibi majores conservare desiderant, minoribus suis bona voluntate conservent; Si quis verò aliter fecerit, irritum, quod egerit, habeatur;* Sed de hoc plura in seqq.

Not. 2. in novi census impositionem, quæ fieret Ecclesiis, horum Rectores con-

Ecc ee a

ica.